No. 10 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Donderdag 12 Januarij.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 7den Januarij.

De heer *de Severine*, buitengewoon gezant en gevolmagtigd Minister van Z. M. den Keizer van Rusland bij de Duitsche Bondsvergadering, is alhier aangekomen.

— Den [illegible] dezes werden HH. MM. de koning en koning van Griekenland te Tegernsee verwacht, alwaar zich behalve de koninklijke familie, reeds een aantal aanzienlijke personen vereenigd had.

— Men schrijft uit Konstantinopel van 14den December:

» De betrekkingen tusschen Engeland en de Porte zijn wederom door eene onaangename zaak gestoord geworden. Het schijnt namelijk dat er tusschen lord *Ponsonby* en den heer *Urquhart* oneenigheid ontstaan is over de aan den heer *Churchill* te geven schadeloosstelling, vermits de eerste de Porte geheel vernederd, en de tweede de aan eene bevriende Mogendheid verschuldigde achting niet geheel uit het oog verloren wilde hebben. Ieder hunner zond [illegible] in zijn eigen geest naar Londen, en terwijl [illegible] de zaak reeds vergeten had of als afgedaan beschouwde, kwamen [illegible] bij het Britsche gezantschap instructien aan, waarbij hetzelve gelast wordt, bij de Porte daarop aan te dringen, dat de onlangs nieuw benoemde groot-admiraal *Achmet-Fewzi*-Pacha niet alleen van dien post ontzet, maar ook uit zijn Pachalik Kudavendikiar verwijderd zoude worden, wegens zijne bij de mishandeling van *Churchill* aan den dag gelegde partijdigheid. Lord *Ponsonby* heeft dien ten gevolge aan de Porte eene Nota ingediend, waarin hij [illegible]

» Tot hiertoe heeft hij geen antwoord daarop ontvangen, en het is zeer twijfelachtig, of hetzelve zoo zal uitvallen, als de gezant schijnt te verwachten. Maar wij zeker is het, dat van nu af aan lord *Ponsonby* zijnen post alhier niet kan behouden, vermits algemeen beweerd wordt, dat hij eigenlijk deze instructien die hem in groote verlegenheid kunnen brengen, zelf uitgelokt heeft; want hoe toegeeflijk de Porte anders ook zij, schijnt het toch met hare eer onbestaanbaar te wezen, om, ten gevalle der grillen van een vreemden agent, eenen man als *Achmet-Fewzi*-Pacha, die het volle vertrouwen des Sultans geniet en aan het land reeds zoo vele diensten bewezen heeft, uit de staatsdienst te verwijderen. Tot nog toe bestaat er geen grond om te verwachten dat aan den eisch van lord *Ponsonby* voldaan zal worden; tot welke stappen hij in dat geval besluiten zal, is niet te voorzien.

» Of het toevallig dan wel met opzet geschied is, dat de Sultan juist dezer dagen den groot-admiraal bijzonder onderscheiden heeft, door hem [illegible] aan een nieuw gebouwd fregat te geven, wil ik niet onderzoeken; maar hoe dit ook zijn moge, zooveel blijkt daaruit in welk aanzien *Fewzi* pacha staat en hoe onhandig het is, deszelfs verwijdering te eischen, terwijl men er zoo veel prijs op stelt, om den verloren invloed bij de Porte te herwinnen."

» De tijdingen uit Syrie luiden niet gunstig voor *Mehemed-Ali*. Er schijnt onder de troepen van *Ibrahim* eene groote sterfte te heerschen, door het ongezonde saizoen en de slechte verpleging der soldaten veroorzaakt. — De Porte ziet met ongeduld het berigt omtrent den uitslag der onderneming tegen Constantine, door de Franschen te gemoet."

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den Januarij.

De Fransche bladen en parijsche correspondentie, die wij gisteren avond hadden moeten ontvangen, zijn, om welke reden weten wij niet, hier niet aangekomen. In de belgische bladen van gisteren, die de parijsche berigten van den 8sten behelzen, vinden wij niets bijzonders, [illegible] medegedeeld.

— Blijkens de laatste berigten uit Zweden, die tot den 30sten december loopen, heeft de algemeen heerschende ongesteldheid, waaraan de ingezetenen van Stokholm, sedert de winter strenger geworden is, geleden hebben, op het laatst van december ook de meeste leden van het Koninklijk gezin aangetast. Ook de Koning bevond zich sedert een paar dagen niet volkomen wel, en had in den nacht van den 30sten een onrustigen slaap, [illegible]heid, hoest en neiging tot braken gehad, zonder dat zich evenwel verontrustende teekenen van eene hevige of langdurige ziekte vertoond hebben.

— Uit Kopenhagen schrijft men van eene ongesteldheid des Konings van Denemarken, waaromtrent de twee volgende bulletins in de hoofdstad waren uitgegeven:

» 2 Januarij. Z. M. heeft in den afgeloopen nacht beter geslapen dan den vorigen; de hoest en de koorts zijn minder hevig dan vroeger, en Z. M. schijnt, op de krachten na, beter te zijn.

» 3 Januarij. Z. M. heeft heden nacht twee uren lang eenen gerusten slaap genoten, die echter gedurende het verdere gedeelte van den nacht door de hoest is gestoord geworden; de koorts is niet afgegaan. De eetlust is wel gering, maar ontbreekt toch niet geheel."

— Uit Zwitserland verneemt men, dat het bureau der bondgenootschappelijke vergadering met deszelfs archief, den kanselier en de geheimschrijvers Bern hebben verlaten, en dat Lucern sedert het begin dezes jaars als voorzittend kanton is opgetreden. — *Rauschenplatt* was men, volgens deze berigten nog niet op het spoor gekomen, doch hij bevond zich nog steeds in Zwitserland. Omtrent het vervoeren van *Mazzini* waarvan wij reeds gesproken hebben, was nog niets met zekerheid bepaald.

Merkwaardig is de openingsrede, waarmede de Koning der Franschen de tegenwoordige zitting der beraadslagende wetgevende kamers heeft geopend verklaard. Over het geheel heerscht er in die troonrede eene waardigheid en edele openhartigheid, die dit staatsstuk aanbevelenswaardig doet voorkomen. De daarin aangeslagen toon getuigt, dat er een ernstig voornemen bestaat, om den staat de door ondergane schokken beroofde rust te hergeven, en denzelven voor nieuwe onheilen te behoeden. Wie zou niet wenschen, dat dergelijke pogingen met geluk bekroond wierden; wie zou niet verlangen ten laatste een duurzaam gevestigd bestuur de leiding der zaken in Frankrijk te zien toebetrouwd? Het laat zich aanzien, wanneer het tegenwoordig ministerie niet behoeft onder te doen voor intrigues, dat er veel zal gevorderd zijn op den weg, om dat gewenscht doeleinde, de rust van Frankrijk, te verkrijgen; althans de openings-rede heeft gunstig gewerkt op de publieke fondsen, en dat bewijst tegenwoordig vertrouwen en goedkeuring. Sedert lang werd ernstig de vraag behandeld: wat toch wel het voordeeligst voor Frankrijk wezen mogt; eene gewapende tusschenkomst in de Spaansche aangelegenheden, of wel eene volstrekte onthouding van alle verdere inmenging in den twist; bijna zou men hebben kunnen beweren, of de vraag niet van aard was veranderd, en of wel in waarheid de constitutionele troon van *Isabella* volstrekt noodzakelijk is voor het behoud van den constitutionelen Franschen staat, en of niet eene gewijzigde en gematigde [illegible], wie er dan ook aan het hoofd staat, mogelijk ook voordeelig wezen kan, althans meer dan eene bloedige inmenging in den [illegible] gevoerd dus gekwalificeerden burgertwist. De Koning der Franschen heeft in rade besloten den sluijer der huidige staatkunde [illegible]; het stelsel van niet-tusschenkomst wordt afgekondigd [illegible] met genoegen in de kamers ontvangen. Wij [illegible] voor ons houden, hoe wij die weifelende staatkunde betitelen moeten, welke gedurende zoo vele jaren de gemoederen [illegible] gehouden en die wel het hare zal hebben bijgebragt [illegible] burgeroorlog in Spanje voedsel te geven. Dat [illegible] dat Frankrijks staatkundige omwentelingen [illegible] kwaam zich zelven te regeren, en zonder voordeel [illegible] lessen door dat groote voorbeeld aan de wereld nagelaten, [illegible]

deszelfs ondeugden heeft aangenomen, en het onmiskenbaar voortreffelijke heeft verzuimd! Wij zijn geene lofredenaars ooit geweest der Fransche omwenteling; maar zonder onbillijk te zijn, mag men de oogen niet sluiten voor veel goeds, dat uit dien bajert is voortgekomen. — De Fransche Natie moet zich niet weinig gestreeld vinden, door hetgeen in de troonrede gezegd wordt omtrent den tegenspoed der Fransche wapenen, en over de op prijs stelling dier krijgshaftige deugden, welke die natie onderscheiden. Maar hoe is de bejegening welke eenen Koning wordt aangedaan, te noemen, als hij voor zijn sparen van het bloed der onderdanen, met sluikmoord wordt bedreigd; wanneer de liefde voor zijn volk met de haat der partijschappen beloond, wanneer zijn onvermoeid streven naar de bevestiging van den geschokten Staat beantwoord wordt door de rustelooze pogingen om opstand te verwekken en moordtooneelen aan te rigten? Een gunstige toestand der geldmiddelen bewijst voor den ijver dien de koning aan den dag legt om de lasten der onderdanen te verligten; en, alle vooringenomenheid daargelaten, mag men niet nalaten op te merken, dat sedert de koning der Franschen meer is overgegaan tot het aannemen eener op de beginselen der behoudende partij in Europa gegronde staatkunde, zich eene merkbare verbetering in zijne regeringswijze en meerdere vastheid in 't bewind voordoet, waarop de aanvallen van staatkundige dweepers of misdadigers niets vermogen. Daarom kon men ook, in het vorig jaar eene amnestie verleenen, welke onder andere omstandigheden, doelloos en onstaatkundig zou geweest zijn.

De belgische berigten leveren niets van eenig belang op. De *Mercure Belge* alleen, vermeldt dat de directeur van den handel en nijverheid in Belgie. *J. Smits*; die naar Londen was gegaan om eene definitive schikking te treffen, dat voortaan de belgische vaartuigen voor goed, van het buitengewoon regt in de britsche havens ontheven werden, te Brussel is teruggekomen, waaruit de *Mercure* aanleiding nam om zich te vleijen dat de heer *Smits* in zijn oogmerk was geslaagd.

— Te Antwerpen schijnt men bezig te zijn met het bouwen van eenen stoomsleper op de Schelde, waarvan men het gemis aldaar sedert lang had gevoeld.

Ter Antwerpsche beurs van heden (10 November) werd er weinig in de Spaansche fondsen gedaan, maar hield de koers zich staande; geopend op $24\frac{3}{8}$, bleven de Ardoins op $24\frac{1}{8}$. De notering was: Belg. $100\frac{3}{4}$; O. Met. $103\frac{3}{4}$; Sp. Ardoin $24\frac{3}{8}$, $\frac{1}{8}$, Differed. 9; Nap. renten $92\frac{1}{2}$; B. Tavolière 56; Sicil. $92\frac{1}{2}$; Rom. L. 101; Id. te Antw. $99\frac{1}{4}$; Braz. $85\frac{1}{2}$. — Wisselkoers op Amst. en Rott. $\frac{1}{8}$ pCt. verlies k. z.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Bij een kabinets-order van Z. M. den koning van *Pruissen* is de vergunning gegeven, voor de daarstelling van een gesticht te *Berlijn*, ter ondersteuning van behoeftige weduwen van inlandsche geneesheeren, voor welks oprigting de vermaarde thans overledene geneesheer Hufeland, eene som van 3000 rthlr., de opbrengst van zijn laatste werk (*Enchiridion medicum*), had bestemd. Dit nieuw gesticht zal in betrekking staan met het door denzelfden verdienstelijken geneesheer in 1830 tot stand gebragte, ter ondersteuning van hulpbehoevende artsen. — De elektrische proeven omtrent cholera, choleralucht en cholerazieken (*zie ons n° van*) worden te *Munchen* thans met ijver voortgezet, nadat de Akademie van Wetenschappen van regeringswege daartoe de opdragt gekregen en dezelve den hofraad Vogel, een ervaren scheikundige, daarmede belast heeft. Men wil dat het immer blijkbaarder wordt, dat de gemelde ziekte eene storing van de betrekking der beide electriciteiten in den atmospheer te weeg brengt. Naar de opgevatte meening omtrent de werking der cholera, neemt men aan, dat de ziekte, schoon steeds afnemende, eerst geheel na den winter-tijd, en na vooraf bij den overgang van het saizoen nog eens krachtig haar geweld te hebben doen gevoelen, de hoofdstad van *Beijeren* verlaten zoude. — Omtrent de hoogeschool te *Heidelberg* wordt het volgende medegedeeld. Het aantal voor het halfjarig wintersaizoen ingeschreven studenten, bedraagt 456, waaronder een aanzienlijk getal Zwitsers; 36 uit *Noord-Duitschland*, 1 Belg, 2 Engelschen, 2 Ieren, 9 Grieken, 2 Amerikanen en 2 van de Kaap-de-goede-Hoop. De geheimraden Zacharia, Thibaut en Mittermayer houden voorlezingen over het Romeinsche, Duitsche en Hanoniesche regt; Chelius, Puchelt, Nägele, Gmelin en Tiedeman, geven onderwijs in de heelkunde en natuurkundige wetenschappen; Schlosser in de hedendaagsche staat- en zedekundige geschiedenis. — De, in de laatste jaren zoo algemeen toegenomen zucht voor de toonkunst, heeft in *Duitschland* levendig het gebrek doen gevoelen dat er over het algemeen dan goede zangers en zangeressen, bijzonder voor het tooneel bestaat. Daarvan zoo het schijnt doordrongen, is zekere heer G. A. Dreschke, te *Berlijn*, op het denkbeeld gekomen om, onder goedkeuring van het bestuur, eene inrigting tot stand te brengen, waardoor in het bestaand gebrek zoude worden voorzien. De ondernemer dezer verdienstelijke taak, die eerste luitenant der artillerie bij het 20ste landweer-regement is een leeraar aan het koninklijk Instituut voor kerkmuzijk te *Berlijn*, verzekert in de aankondiging door hem gedaan, dat hij eene methode uitgevonden heeft, met behulp waarvan de spraak- en zangorganen der kunstlievende personen, naar de verhouding hunner physieke kracht, binnen kort tot een graad van wezenlijke voortreffelijkheid gebragt worden. Eene fraaije stem wordt daartoe, volgens den heer Dreschke minder vereischt, maar gezondheid, de noodige wetenschappelijke vorming, en voor die in 't openbaar willen optreden een goed voorkomen en vrijmoedigheid, vooral eene bepaalde neiging voor het vak, met vlijt en orde; een levendig temperament met algemeene muzijkale kennis zijn daarbij zeer wenschelijk. Zoodanig toegerust duurt de cursus slechts een jaar, aan het eind waarvan ieder kweekeling in staat is de rol van eersten zanger of zangeres in de opera te vervullen. » Het zal dan » zoo eindigt de heer Dreschke zijn berigt, dat niet vrij van men zou zeggen kwakzalverij is - »het zal dan mijne schuld niet zijn, wanneer *Duitschland* in de eerstvolgende jaren op geen geheel heer van zangers en zangeressen bogen mag. Alle duitsche meisjes en jongelingen, welke den natuurlijken wensch koesteren, ten minste in twee jaren tijds, onder Duitschlands grootste zangers en zangeressen geteld te worden, hebben zich slechts te *Berlijn* in de Nieuwe Frederiks-straat, n°. 20, bij den heer Dreschke aan te melden. Hij zal ook voor hun verblijf zorgen en zelfs, ten ergste genomen, zich vergenoegen voor de vergoeding der kosten, met eene aanwijzing op hun toekomstig engagement.» De gelegenheid om in de zangkunst uit te munten, men moet het bekennen, is ten minste nu gemakkelijk genoeg gemaakt. — De in *Duitschland*, als oudste volks-componist, algemeen geachte J. Schenk, vervaardiger des talloos veelmalen gegeven *Dorpsbarbier* is dezer dagen te *Weenen* overleden.

Amerika. — Dezer dagen, is kompleet gekomen het werk van den kapitein Dupaix en van de heeren Warden, Alexander Lenoir, Baradere, de Saint Priest, enz., getiteld: *Antiquité's Mexicaines*, 3 deelen gr. in folio met pl. (Parijs aan het bureau van de Uitgevers, rue du Seine N°. 16). De voornaamste verdiensten van dit werk, is voornamelijk gelegen in de voorstelling van de oude gedenkstukken, paleizen, tempels, pijramiden, bruggen, standbeelden en basreliefs der nieuwe wereld, langen tijd onder den grond bedolven of in digte bosschen verscholen, en die volgens gemaakte gissingen, naar den ouderdom der boomen berekend, wel van den tijd van het beleg van *Troye* zouden dagteekenen: hetzelve beveelt zich bovendien aan door den goedkooperen prijs boven dien van het prachtwerk over hetzelfde onderwerp in 7 deelen, van Lord Kingsborough, hetwelk om de groote kosten slechts voor weinigen verkrijgbaar is. — Van een ander werk, dat tot uitbreiding der kennis van een insgelijks nog weinig bekend gedeelte der nieuwe wereld strekken kan, ziet het prospectus het licht, onder den titel van: *Voyage pittoresque et archéologique dans la province de Yucatan* (*Amérique centrale*) *pendant les années* 1834 *et* 1836, *par F. de Waldeck*. De schrijver die 12 jaren vlijt en onderzoek aan de zamenstelling van zijn werk te koste legde, zag zich door den willekeur van het Mexicaansch bewind, van een deel zijner papieren en teekeningen beroofd, waardoor nu voorshands het 3de deel van zijne verzameling, de beschrijving van genoemde provincie, zal worden uitgegeven. Hetzelve zal uit een folio boekdeel bestaan, gedrukt bij de *gebr.* Didot te *Parijs*, papier en formaat gelijk aan de reis van von Humboldt, en versierd met 22 gegraveerde of gesteendrukte platen, vóór den prijs van 100 fr. verkrijgbaar, of met de platen gekleurd 125 fr. Het werk zal in de maand Maart aanstaande verschijnen.

Azië. — In de zitting van de Koninklijke Aziatische Maatschappij te *Londen* van den 17den December ll., werd voorgelezen eene verhandeling over de oudheid der Armenische taal, geschreven door eenen Armeniër Isaac Avanoor geheeten. De schrijver zoekt in deze zijne verhandeling te bewijzen, dat zijne moedertaal de oorspronkelijke taal der wereld is, en in het Paradijs gesproken was geworden. Zijne meening grondt hij kortelijk daarop, dat Noach, welke de taal van Adam sprak, naar het algemeen gevoelen, met zijne Ark in Armenie neergekomen, in dat gewest verbleef; dat hij en de zijnen geen deel namen aan den Babelschen torenbouw en diensvolgens voor de spraakverwarring bewaard bleef; dat voorts de taal in dat gewest, van Noach's tijd tot heden dezelfde is gebleven of althans weinig verandering heeft ondergaan. Tot versterking zijner meening voert de schrijver aan, dat er vele plaatsen in dat gedeelte van Azië zijn, welker benaming in het Armenisch op de omstandigheden kort na den Zondvloed voorgevallen, doelen; en besluit hij met op te merken, dat de schoonheid en volkomenheid der Armenische taal, hare bijzondere beteekenis en verscheidenheid van uitdrukking haar boven alle andere

talen aanspraak geven om voor de oorspronkelijke wereldtaal te worden gehouden.

Egypte. — Omtrent een drietal Europesche reizigers, die uit wetenschappelijke oogpunten 't zij de streken van *Egypte* en het Zuidelijker *Afrika* bezoeken, 't zij de gewesten van *Klein-Azie*, heeft men de volgende bijzonderheden vernomen. Van *Smyrna* kwam na eene 23daagsche overvaart de beyersche bergraad, professor von Schubert den 27sten November ll. te *Alexandrie* aan, vergezeld van zijne familie, twee jonge geneesheeren uit *Munchen* en een jong schilder uit *Spiers*. Na volbragte quarantaine zou de heer von Schubert zijne reis naar *Cairo* en van daar naar den *Sinai* voortzetten. Een ander wetenschappelijk reiziger, de natuur-onderzoeker W. Schimper, te *Alexandrie* van zijn togt naar *Arabie* en *Opper-Egypte* teruggekeerd, en van daar eene rijke verzameling van planten en zoologische voorwerpen naar *Duitschland* overgemaakt hebbende, is op nieuw naar *Abyssinie* op weg gegaan. Hij had *Cairo* den 1 November verlaten en was den 12 te *Suez*; van dezen ijverigen natuurnavorscher belooft men zich veel goeds. Eindelijk is nog een ander duitsch reiziger, baron von Katt, uit *Pruissen*, van *Mokha* naar *Abyssinie* vertrokken. Hij was voornemens van daar, door de Galla-landen verder in het binnenste van *Afrika* door te dringen, om zoo mogelijk de kust van *Guinea* te bereiken. Zoo hij in deze hoogstgewaagde en met gevaar verbonden onderneming mogt slagen, mag men vele belangrijke ontdekkingen en mededeelingen van dezen reiziger, die zich door eene wetenschappelijke vorming bijzonder onderscheidt, te gemoet zien.

Frankrijk. — Laatstleden maandag zou de heer Green te *Parijs* er voor de laatste maal, zijnde zijne 228ste luchtreis, met den grooten of zoogezegden monsterbal opstijgen. In het aankondigingsberigt wordt gezegd, dat er nog maar weinige plaatsen in het schuitje beschikbaar blijven. — Het phrenologisch gezelschap te *Parijs* heeft laatstleden woensdag, bij de jaarlijksche vernieuwing van bestuur, tot haren president verkozen den hoogleeraar Broussais en tot vicepresidenten de heeren C. Broussais en Meck.

Italie. — Den 9den der vorige maand werd te *Rome*, door het Archaeologisch Instituut aldaar, plegtig de geboortedag gevierd van wijlen den beroemden oudheidkundige en geleerde Winckelmann. De te *Rome* zich ophoudende vreemde geleerden en kunstenaars waren tot bijwoning van dit feest genoodigd en tegen den avond bevond zich op de Villa Albani, het tooneel van Winckelmann's daden, een gezelschap van bij de 100 personen, waaronder van alle hemelstreken, vereenigd. Verrassend was het gezigt der schoon verlichte groote zaal van het prachtig gebouw, welker wanden met kostbaar marmer en mozaïk-werk met standbeelden en basreliefs, versierd zijn. Aan eene zijde der zaal prijkte de met een lauwerkrans versierde buste van Winckelmann, en daartegenover een basrelief, Winckelmann's genius voorstellende, welke, in den grijpvogel, het zinnebeeld der noordsche, en in de wolvin met Romulus en Remus, dat der zuidelijke kunst en godenleer, beschouwde. De pruissische gezant te *Rome* en secretaris van het Archaeologisch Instituut, legatieraad Bunsen, schetste na den feestdisch, in eene bondige rede de verdienste van Winckelmann in het gebied van kunsten en wetenschappen; hoe nog steeds alle oudheidkundigen in hem hunnen grooten nog niet geëvenaarden voorganger erkenden; hoe zijn geest veel had vermoed, dat later door uitgravingen was bevestigd, en hoe groot zijn gezag niet alleen in *Rome* maar bij alle volken was. Na hem hielden de heeren Gerhard en Visconti nog lofredenen op den man wiens aandenken, nu bijna 70 jaren na zijn dood, voor het eerst dus gemeenschappelijk en feestelijk werd gevierd; een en ander werd door zang- en toonkunst afgewisseld en men scheidde met den wensch, dat jaarlijks een dergelijk feest tot Winckelmann's aandenken mogt herhaald worden.

België. — Te *Gent* is dezer dagen de vierde jaargang verschenen van een *Nederduitsch Letterkundig Jaarboekje voor* 1837, waarvan zekere heer J. Rens de redactie op zich genomen heeft, en dat deels uit dicht-, deels uit prozastukjes bestaat, waarvan als de voornaamste schrijvers, tot de opkomende klasse van vlaamsche letterkundigen behoorende, behalve den verzamelaar, worden opgegeven, de heeren Rubens, van Duyse, Ledeganck, enz. Zonderling klinkt het weder in de ooren, bij eene beoordeeling van dit jaarboekje, in een, in 't fransch, te *Brussel* uitkomend blad, *l'Emancipation*, te hooren gewagen van den bloei der vlaamsche letterkunde, en van jeugdige schrijvers » *de hoop en roem van onze schoone vlaamsche taal*" van » *ons jeugdig vlaamsch letterkundig België, welks star niet behoeft te verbleeken voor zijne zuster, de fransche letterkunde.*" Het vierjarig bestaan van dit jaarboekje getuigt intusschen dat de vlaamsche taal en letterkunde in *België* nog genoegzaam beoefenaars en voorstanders vindt, om een dergelijk werkje jaarlijks voort te zetten. — Op den 10den der maand Maart zal te *Gend* eene groote Tentoonstelling van bloemen en gewassen plaats hebben, waarbij aanzienlijke prijzen zullen worden toegekend, en de uitspraak en toewijzing door een aantal, zoo belgische natuurkundige en liefhebbers, als uit *Duitschland*, *Frankrijk* en *Holland* zullen medewerken. De *Gazette* van *Gend* noemt als zoodanig uit onze gewesten: de heer C. van Eeden, bloemist te *Haarlem*; de professors Reinwardt en van Breda en de heer Siebold van *Leiden*.

Nederlanden. — De Koninklijke Akademie van schoone kunsten te Parijs, heeft in hare zitting van den 10 December ll., bij volstrekte meerderheid van stemmen, tot haren correspondent verkozen onzen landgenoot, den verdienstelijken heer André Benoist Barreau Taurel van *Amsterdam*, geacht plaatsnijder, en vijfden directeur aan de Koninklijke Nederlandsche Akademie van beeldende kunsten.

.... 7 Januarij 1837.

Mijn Heer de Redacteur!

In het dagblad *de Noord-Brabander*, van Dingsdag den 3den dezer maand, las ik een brief, gedagteekend B... den 31sten December 1836 en onderteekend N. N., betreffende de onlangs door den Koning gedane benoeming van Burgemeesters in de steden dezer Provincie, en meer bijzonder die van den Heer *de Roock* als Burgemeester der stad Bergen op Zoom.

Met voorbijgang van hetgeen in dien brief, ten aanzien van Roomsch en Onroomsch gezegd wordt, vermeen ik mij alleen te moeten bepalen tot dat, wat de benoeming van den Heer *de Roock* betreft, als hetgeen daarin geheel onnaauwkeurig is opgegeven, en blijkbaar is gevloeid uit de pen van een zeer bekend persoon, die het heeft willen vieren aan zijne vijandige gezindheid, ten opzigte van den Heer *de Roock*.

De schrijver van dien brief zegt: dat de Heer *de Roock* twee der voor den post van Burgemeester gevorderde vereischten mist, namelijk, dat van stemgeregtigdheid in de stad, en dat van 3 of 6jarige inwoning binnen dezelve.

Om stemgeregtigd te wezen te Bergen-op-Zoom, moet men jaarlijks in de verponding en verdere beschrevene Rijksmiddelen, buiten het Patentregt, betalen niet beneden de *vijftien guldens*.

Nu is het bekend, dat de Heer *de Roock* eigenaar is van eene aanzienlijke woning te Bergen-op-Zoom, en dat hij binnen die stad zelve, meer dan de gevorderde som in de gemelde belastingen betaalt, en ook, vóór zijn vertrek naar Halsteren, bij de te doene verkiezingen, van zijn stemregt te Bergen-op-Zoom gebruik heeft gemaakt; terwijl hij daarenboven eigenaar is van vrij belangrijke bezittingen in de gemeente Halsteren, en, gezamenlijk met naastbestaanden zijner Vrouw, die te Bergen-op-Zoom geboren is, van onroerende goederen onder de gemeente Woensdrecht.

Eveneens is het gelegen ten aanzien van het vereischte van inwoning.

De Heer *de Roock*, die, zoo als gezegd is, met eene inboorlinge van Bergen-op-Zoom is gehuwd, en alzoo slechts drie jaren binnen de stad moet gewoond hebben, om den post van Burgemeester te kunnen bekleeden, had reeds gedurende vele jaren te Bergen-op-Zoom gewoond, toen, door het springen van het Laboratorium in die Vesting (Maart 1831) zijn huis zoodanig geteisterd werd, dat het gevaarlijk zoude geweest zijn, hetzelve te blijven bewonen, zoolang niet de vereischte herstellingen zouden hebben plaats gehad. Dit noopte den Heer *de Roock*, om voorloopig het buitenverblijf van zijnen zwager, onder de gemeente Halsteren, te betrekken, met het voornemen om weder naar Bergen-op-Zoom terug te keeren, wanneer zijne woning aldaar geheel hersteld zoude zijn; en ten bewijze dat dit werkelijk zijn voornemen was, kan dienen, dat hij zich destijds, en ook later, niet heeft doen afvoeren van het Register van Bevolking te Bergen-op-Zoom, en geene aangifte van verandering van woonplaats gedaan heeft.

Tijdens zijn verblijf te Halsteren, werd de Heer *de Roock* benoemd tot Burgemeester dier gemeente, welke betrekking hij met ijver waargenomen en met eere vervuld heeft; en waaruit hij, in 1836, op zijn verzoek, eervol door den Koning is ontslagen, als wanneer hij ook dadelijk weder naar Bergen-op-Zoom is teruggekeerd.

Dat het verblijf van den Heer *de Roock* te Halsteren, en gevolgelijk zijne afwezigheid uit Bergen-op-Zoom, langer geduurd heeft dan zijn voornemen was, is dus enkel het gevolg van zijne benoeming tot Burgemeester te Halsteren; en die afwezigheid konde te minder aan zijne benoeming tot Burgemeester te Bergen-op-Zoom in den weg staan, omdat, volgens art. 44 van het Stedelijk Reglement, afwezigheid, ten gevolge van bedieningen of Commissien, door of van wege den Koning opgedragen, geenszins in dezen hinderlijk zijn.

Deze eenvoudige opgave van daadzaken kan doen zien, dat de bezwaren, ten opzigte der benoeming van den Heer *de Roock* tot Burgemeester der stad Bergen-op-Zoom ingebragt, geheel en al ongegrond zijn, en ten einde het is ter voorkoming, dat die bezwaren bij minkundigen ingang zouden vinden, dat ik de eer heb U, Mijn Heer de Redacteur, te verzoeken aan dezen brief eene plaats in uw geacht Dagblad te willen vergunnen.

Een Waarheidsminnaar.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (10 *Januarij*) wa-ren genoteerd: Werkel. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $54\frac{3}{16}$, $\frac{1}{4}$; dito 5 pCt. $101\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$; Kansb. *f* $23\frac{7}{16}$, $\frac{1}{2}$; Amort.-Sündic. $4\frac{1}{2}$ pCt. $95\frac{1}{2}$; dito $3\frac{1}{2}$ pCt. 79, $78\frac{3}{4}$; Handelm. $183\frac{7}{8}$, $183\frac{3}{4}$; Ardoins 85 ..., $25\frac{3}{4}$, $24\frac{3}{4}$; dito coup. $41\frac{1}{2}$, $\frac{7}{8}$; Uitgest. $8\frac{1}{16}$, $\frac{7}{8}$; Pass. $7\frac{3}{4}$; difered. $10\frac{1}{4}$, 10; Met. $100\frac{1}{4}$; Columb. $18\frac{1}{4}$; Per. $14\frac{3}{8}$; Ruk. Bla Gr. 24.

SCHOUWBURG TE BREDA.

Met Hooge Toestemming,

zullen de Hollandsche Tooneelisten, onder Directie van Mejuffrouw A. C. OTTINGH, het genoegen hebben te vertoonen op Vrijdag den 13, dezer, in plaats van op *heden* (uit hoofde van het Militair Concert).

WILLEM TELL, *Grondlegger der Zwitsersche Vrijheid.* Geschiedkundig tafereel in vijf bedrijven, door B. ROELOFS, waarin voorkomt eene Melodramische voorstelling of tusschenspel, voorstellende het oogenblik dat WILLEM TELL den Appel van het hoofd zijns zoons schiet, versierd met nieuwe decoratien en Zwitsersche Gezigten, vervaardigd door G. P. DE BESTE, Decorateur en Machinist van dit Gezelschap: muziek van ROSSINI. Na hetzelve: HET BANKROET VAN DEN SCHOENLAPPER. Blijspel met Zang. Precies ten *zes* ure op het Tooneel. *Prijzen der Plaatsen:*

Eerste Rang: *f* 1,20; Tweede: *f* 0,90; Derde: *f* 0,60.

De Heeren Militairen, mits in uniform, betalen *half* geld.

De Directrice beveelt hare Abonnements-lijsten aan het Toonеelminnend publiek, die thans ter teekening worden aangeboden. Mogt zij door ruime deelneming, de zware reiskosten, met haar talrijk Gezelschap, eenigzins bestreden zien! Niets onbeproefd zullende laten, om de algemeene goedkeuring te verwerven, vertrouwt zij bij vernieuwing op dat gunstig onthaal, hetwelk haar Gezelschap immer binnen Breda's muren heeft mogen ondervinden.

*** De Ondergeteekende berigt aan zijne geachte Begunstigers, dat hij van den 1sten Januarij jl. af, woonachtig is in het Logement het *Wapen van Nassau.* Zijne prijsbepaling blijft dezelfde als in het vorige jaar, zijnde per uur afstands heen en terug, met *één* Paard, voor 2 Personen *f* 1; met *twee* Paarden voor 4 tot 9 Personen *f* 2; onverschillig welke Rijtuigen.

Hij heeft de eer zijne Stadgenooten en verdere Begunstigers te kunnen berigten, dat hij zijne Rijtuigen vermeerderd heeft met eene ruime uitmuntende Char à Banes, voor 9 Personen, en in het bezit is van 3 goede Paarden.

BREDA, 10. Januarij 1837. A. ROBS.

UIT DE HAND TE KOOP,

te *Bergen op-Zoom*,

Een HUIS, op de Groote Markt, naast de Hoofdwacht, hebbende het schoonste uitzigt op de Markt, waarin KOFFIJHUIS wordt gehouden, met BILJARD en KOFFIJKAMER, twee vertrekken, Keuken, Regenbak, groote Kelder en boven eene groote Concertzaal, als ook drie vertrekken en grooten Droogzolder. Adres bij de Uitgevers dezer.

Men presenteert voor *f* 2500, UIT DE HAND TE KOOP, om met primo Mei of November te aanvaarden:

Eene HEEREN-HUIZINGE, bestaande in vier Beneden-Kamers, alle behangen, twee Boven-Kamers, een Keuken, voorzien van alle gemakken, twee Kelders, Droogzolder met ruime plaats, buiten-Keuken, Waschhuis en Stallinge, met een grooten Tuin daar achter, voorzien van goede Vruchtboomen en een Moestuin voor aan de straat, staande in het midden van het Dorp *Oisterwijk*, Provincie *Noord-Braband*, een half uur van den Groote Weg van 's *Bosch* op *Breda*.

Adres met *Franco*-Brieven bij den Notaris WIERDSMA, te *Oisterwijk*.

Bij toeval uit de Hand te Koop met 1°. Mei eerstkomende, of des begeerd wordende vroeger te aanvaarden, een hecht en sterk HUIS en ERVE, met 5 Kamers, 1 Kabinet, groote Keuken met een Slaapplaats en daarenboven nog 3 Provisie- of Dienstboden-Kamertjes, groote Zolders, Pomp- en Regenwater en verdere Commoditeiten, benevens een zeer wel ingerigte PAARDESTAL, groote PLAATS, groote met smaak aangelegde vrije en onbelemmerde TUIN met circa 200 Exquis rijk dragende Vruchtboomen en groote Wijngaarden, gelegen in het begin van de Ginnekenstraat, Wijk B. N°. 53, en met de Tuin uitkomende aan de Rivier de Merck te *Breda*. De Kooper kan des begeerende een gedeelte der koopenningen in het Huis gevestigd houden. Verders te bevragen met *gefrankeerde* Brieven onder Letter Z. bij de Drukkers dezer.

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

HOUTVERKOOPINGEN.

De AGENT van het Domein te *Breda*, als daartoe geautoriseerd, zal ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, residerende te *Breda*, publiek Verkoopen, als:

Donderdag den 19. Januarij 1837, 's morgens om 9 ure, ten Huize en Herberge van C. HOUTEPEN, op den *Rijen*, onder *Gilze*.

14 Kavelen SCHAARHOUT, in de Rijense Bosschen.
6 —— MASTENBOOMEN en DUNSEL aldaar.
5 —— SCHAARHOUT, op de Hoeve van *Heilten*.
2 —— Omgewaaide MASTBOOMEN, in 't *Heilensbosch*.
11 —— SCHAARHOUT, onder *Alphen*.
en 14 —— BEUKEN- en EIKEN BOOMEN aldaar.

Alles breeder bij Biljetten omschreven.

De Agent voornoemd,
M. SMITS.

BEKENDMAKING.

Mr. F. R. VAN NAERSSEN, Notaris te *Breda*, zal, op Vrijdag den 13 Januarij 1837, des voormiddags ten 10 ure, op de Gasthuisvelden, bij het Arsenaal, te *Breda*, aan de meestbiedenden Publiek Verkoopen:

Eene zeer aanzienlijke partij EIKEN BESCHOEIINGS-PALEN, GORDINGEN, DEELEN, SLIJP- en VLOT-DEELEN, MASTEN, SPARREN, benevens verscheidene Kavels BRANDHOUT.

Alle deze Houtwaren zijn, twee dagen voor de Verkooping, aldaar behoorlijk gekaveld, voor een ieder te zien.

AANBESTEDING.

Het Kollegie van Regenten over het Algemeen Burgerlijk Gasthuis te Bergen-op-Zoom, zal, op Woensdag den 25sten Januarij 1837, des middags ten twaalf ure, ten Stadhuize aldaar, in het openbaar Aanbesteden:

Het doen van VERANDERINGEN en HERSTELLINGEN aan het van ouds bekend ST. CATHARINA GASTHUIS, staande in de Geweldigerstraat binnen gemelde stad, om tot worden ingerigt tot het opnemen en verplegen van Zieken; bestaande in onderscheiden Timmer-, Metsel-, Plafonneerwerken enz., met bijlevering van de vereischte wordende Materialen.

Het bestek zal gedurende veertien dagen, vóór de Besteding ter lezing liggen, bij A. DE BRUYN, in het Logement *den Ruim aan Lugh*, en J. LEMMERS in *het Nederlandsch Koffijhuis*, te Bergen-op-Zoom; terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij en aanwijzing *in loco* zal geschieden, door den heer A. FEBER, alhier.

Bergen-op-Zoom, den 31 December 1836.

Het Kollegie van Regenten voorn.,
B. F. VERMEULEN,
Ter ordonnancie van hetzelve,
De Amanuensis,
J. L. LA FONTEIN.

VERPACHTING.

Burgemeester en Wethouders der Stad *Breda*, zullen op Donderdag den 19. Januarij 1837, des middags ten twaalf ure, ten Stadhuize van *Breda*, in het openbaar, aan den hoogst en meestbiedende VERPACHTEN:

Het INGELD of de Belasting op de Versche VISCH, voor den tijd en termijn van *twee jaren* en *elf maanden*, ingaande 1° Februarij 1837, en eindigende den laatsten December 1839.

Zullende de conditien van voorschrevene Verpachting inmiddels ter Stads-Secretarie, gedurende de gewone dagen en uren, vóór de geadingde ter lezing voorhanden liggen.

BREDA, den 5 Januarij 1837.

Ter ordonnantie van Burgemeester en Wethouders,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUKES.

170ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

Ten Kantore van JOH^s. VAN GILS, op den hoek van de Burgt- en Broederstraat te Nijmegen, is alreeds in de 1ste Klasse der 170ste LOTERIJ getrokken:

Op N°. 19346, de hoogste prijs der 1ste klasse, van 20,000 gulden, op N°. 19139 *f* 1000, en op N°. 10811, 200 gulden; zijnde nog heele en gedeelten van Loten bij bovengemelde tegen Prijs Courant te bekomen.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.